

ILLYÉS GYULA

Súlyos évek szublimálása

*A két vasgömb között a vasrudat,
azt a két hordónagy acélgolyóbist,
azt a ne is kérdezd már hány kilót
fölemelni, kitartani,
sőt forgatni pörgettyűként:
ehhez hasonló volt a föladat.
Agyamnak is, szívemnek is —*

Hogy ne hagyjuk el a képes beszédet.

*Együttesünkben egyedül maradván
így próbáltam a régi végeznivalót, amíglen
észlelnem kellett véglegesen, s kőporos
arcom, megeredt orromat törölve, lám
mire is jutottam,
s milyen istenhátamögötti helyen, én!,
miközben kibotorkáltam a színről,
csak szájszögletből küldve hátra bókolást
a részvevő — résztvevő? — nevetésnek.*

Menetszázad

*Vonulunk be a kaszárnyába.
Előbb vetkezés, aztán mundérba bújás.
Dörögnek az őrmesterek.
Harsog a kürtök nyelv-tanfolyama.*

*Nos igen, ez az a másféle rendszer.
Nincs kibúvás a reglamák alól.
Az egyenlőség érdes egy kicsit.
Nincs kritika, nincs visszazajlás.*

*A fekhelyek is évjárat szerint.
A kivonulások hasonlón.
De hasznos kitartón figyelni.
Lehet előnyhöz jutni itt is.*

*Békén hagynak, mikor a többi izzad.
Több kimenő, sőt — ha ez imponál —
valami kisebb sarzsi, főleg,
ha kintről jön a beajánlás.*

*Megvan persze a messzi, a magasztos
érdek, mely szentesíti a fegyelmet,
minősíti az érdemet
és ebbe beletanulni: nehéz.*

*Még nehezebb: mikor lehet, szabad s muszáj
követni, nem a felsőbbség parancsát,
hanem — vaktában — a lelkiismeretét.
Ha nyersz, nagy arany; ólomgolyó, ha elbuksz.*

*Vizsgáztatás, kihallgatás — lehetne idelopni
civilkoromból holmi vizsgapuskát?
Szorongatom papírjaim.
Már a sűgásban sem bízom.*

*A szív szűkül — mégis: hova?
Csatlakozás! — tudatja a vezérkürt.
A helybenjárás így megindul, arra, hol
dalafújva a roppant sereg menetel.*

KORMOS ISTVÁN

Egész évben Lucázás

*Süvölvénységem hajnalán, urak,
cingárság s kéz-láb, e négy pizskafa
se bakugrándra, se cigánykerékre,
se kazalbukfencre nem uszított,
hát betűt faltam: Sobri Jóska jött,
Fatia Negra Krisztyán Tódorral,
Keraban, Huckleberry Finn és a szegény Don
Quijote volt kenyere-men a só.
Mondhatom: olyan lettem amilyen,
ebből a kosztból éppen elegendem.*